

Лаурентій Д.С.

Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА: CASE STUDY КРАЩИХ ПРАКТИК ДЛЯ УКРАЇНИ

У статті розглядаються проблемні питання формування й реалізації механізмів публічно-приватного партнерства в європейській практиці публічного управління. На прикладі деяких європейських країн обґрунтовуються напрями вдосконалення інституційних принципів щодо сприяння їх реалізації в Україні та визначаються засади щодо зміни концептуальних підходів до розв'язання проблем удосконалення публічно-приватного партнерства як європейського концепту успішної й ефективної моделі публічного врядування. Стверджується, що механізм публічно-приватного партнерства є одним із ключових елементів соціального діалогу держави й суспільства, ефективної державної соціальної політики, що наближує Україну до Європи, сприяє формуванню соціально орієнтованої економіки та соціально відповідального врядування.

Ключові слова: державно-приватне партнерство, публічне врядування.

Постановка проблеми. На сучасному етапі суспільного розвитку людства державні органи навіть розвинених демократичних країн уже не здатні повною мірою забезпечувати свої соціальні зобов'язання перед громадянами й суспільством. Тому все ширше розгортаються процеси залучення до виконання функцій і повноважень держави недержавних інституцій – приватного бізнесу, органів місцевого самоврядування, самоорганізації територіальних громад, громадянського суспільства, що надзвичайно актуалізує проблематику впровадження механізму публічно-приватного партнерства у сферу публічного управління. Досвід успішних і розвинених європейських держав показує, що публічно-приватне партнерство перетворилося на ефективний і потужний інструмент економічного зростання й соціального розвитку як на локальному рівні, так і на рівні загальнонаціональних проектів. Під час такого співробітництва між суб'єктами владних повноважень і суб'єктами господарювання досягаються кращі результати щодо виконання соціальних завдань, ефективніше використовуються бюджетні ресурси та громадське майно.

За визначенням В. Варнавського, публічно-приватне партнерство (далі – ППП) являє собою інституційний та організаційний альянс між державою й бізнесом з метою реалізації національних і міжнародних, масштабних і локальних, але завжди суспільно значущих проектів [1]. Це надзвичайно поширене в сучасному світі явище.

Так, лише за 2017 рік у державах-членах Європейського Союзу реалізовано понад сто проектів державно-правового партнерства на суму 14,4 млрд. євро (у 2016 рік – 11,8 млрд. євро) [14, с. 1]. При цьому найбільше їх у таких секторах, як галузь освіти (34%), транспорт (21%) і сфера охорони здоров'я (17%).

За даними Європейського інвестиційного банку, в період 2008–2017 років у ЄС реалізовувалося більше ніж 6000 проектів ППП. Загальний обсяг інвестицій у різноманітні інфраструктурні державні проекти за участю приватного капіталу у 2017 році становив 107,5 млрд. євро. Середній розмір інвестицій у проект протягом останнього десятиріччя має тенденцію до зростання й у 2017 році становив 351 млн. євро (у 2016 році середній розмір проекту становив 174 млн. євро) [14, с. 1].

Тут варто зазначити, що в нашій державі тільки у 2010 році прийнято Закон України «Про державно-приватне партнерство», що можна розцінювати як стартову точку законодавчого врегулювання початку епохи розвитку в нашій державі механізму державно-приватного партнерства. Очевидно, що ефективність та успішність впровадження цього механізму залежать не тільки від урегулювання законодавчих аспектів на державному рівні, а й від результатів вивчення успішних європейських практик і втілення їх у вітчизняну сферу публічного управління.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання впливу глобалізації на реформу-

вання системи взаємовідносин у політиці соціального партнерства досліджували Н. Дутко, А. Колот, М. Коляда, В. Мамонова, О. Павловська, А. Шуліка. Теоретичні та практичні ракурси соціального партнерства й соціального діалогу розглядаються в роботах В. Гніденко, Н. Ільченко, Г. Капліної, О. Крутій, Ю. Лазор, С. Майстро, О. Макара, О. Сердюкова, Г. Смоквіна, М. Солодаренко, М. Стадника, І. Шерепера, Л. Ярової.

Низка зарубіжних і вітчизняних дослідників вважає, що в науково-практичний дискурс термін «державно-приватне партнерство» (англ. Public-Private Partnerships) увійшов у США, спочатку у зв'язку з упровадженням спільного фінансування освітніх програм з державного та приватного секторів, а згодом, у 1950-х роках, для такого ж фінансування за комунальні послуги. Проте більш широкого контексту цей термін набуває в 1960-х роках для позначення співпраці партнерів із державного і приватного секторів у процесі оновлення міст, розвитку інфраструктури територій і надання соціальних послуг [11].

Але вважаємо за доцільне зауважити, що ще в середині XVIII сторіччя відомий англійський філософ, економіст, політолог і громадський діяч Джон С. Міль у праці «Основи політичної економії III», розмірковуючи над розумними й необхідними межами взаємодії та взаємного розвитку держави і приватного бізнесу на прикладі Великої Британії помітив і певну особливість, яка полягала в тому, що в певних сферах між державою та приватними компаніями виникають спільні точки взаємодії, «коли уряд замість того, щоб надавати приписи і примушувати до їх виконання під загрозою вжити каральних заходів, обирає досить рідкісний для урядів, але здатний виявитися надзвичайно важливим видом діяльності, а саме той, коли держава надає рекомендації та широку інформацію або коли вона надає окремим особам певну свободу діяльності для досягнення суспільної користі за рахунок їхніх власних ресурсів і, не втручаючись у таку діяльність, але й повністю не довіряючи їхній компетенції цю справу, створює поряд із цими установами й власний орган для досягнення таких цілей» [6, с. 399].

Постановка завдання. З огляду на згадане й жодним чином не применшуючи досягнення північноамериканських штатів, ми маємо підстави стверджувати, що сама ідея терміна «державно-приватне партнерство» має європейське коріння. Тому вважаємо за доречне визначити метою статті дослідження розвитку механізму державно-приватного партнерства як європейського концепту успішної й ефективної моделі публічного врядування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Приклади успішної реалізації соціально-економічних завдань на європейському континенті доводять ефективність механізму ППП, яке в тлумаченні європейської наукової та фахової спільноти являє собою «засноване на договорі довгострокове співробітництво між державою (державними органами та органами місцевого самоврядування), а також приватними компаніями, спрямоване на фінансування, проектування, впровадження та управління публічними об'єктами й публічними послугами (public facilities and public services), які традиційно забезпечуються державою (публічним сектором)» [2, с. 19]. Наша співвітчизниця Ю. Лазар наголошує, що «у сучасному розумінні партнерство держави й бізнесу представляє інституціональний і організаційний альянс між державою і приватними компаніями, банками, міжнародними фінансово-промисловими групами та іншими інститутами з метою реалізації суспільно значимих проектів. Характер цієї взаємодії, методи та конкретні форми істотно різняться залежно від зрілості і національних особливостей ринкових відносин» [5].

Якщо розглядати генезис концепту ППП, більшість дослідників дотримуються думки, що вперше систематизовано механізми співпраці між державними установами та приватними суб'єктами господарювання щодо взаємного партнерства у Великобританії на початку 80-х років минулого сторіччя. Зокрема, Н. Дутко зазначає, що «у 1992 р. консервативний уряд Дж. Мейджора і Великої Британії та Північної Ірландії запровадив Ініціативу приватного фінансування (Private Finance Initiative), яка стала першою систематизованою програмою, спрямованою на впровадження державно-приватного партнерства. Сьогодні програму Великої Британії можна вважати зрілою: підписано понад 900 проектів, багато з яких реалізуються у сфері соціальної інфраструктури. Це відображає пріоритети уряду, який намагається розв'язати дуже серйозну проблему завантаження банків, зокрема в галузі медицини та освіти, а також у транспортному секторі, в установах виконання покарань, у сфері обробки відходів, у військовому секторі та в секторі житлово-соціального найму» [3]. Водночас потрібно зазначити, що досить висока ефективність реалізації великих загальнонаціональних програм і проектів ППП на теренах Великої Британії, яка досягає 80–90%, певною мірою дещо нівелюється проблемами реалізації локальних проектів, оскільки складність та операційні витрати залишаються досить високими.

Цей недолік намагаються усунути на практиці в Республіці Франції, де органи публічної влади утримують баланс між загальнодержавними високовартісними та масштабними проектами й малими проектами, які впроваджує місцева влада. Зазначимо, що у Франції закон про державно-приватне партнерство прийнято у 2004 році й на сучасному етапі там уважається, що державно-приватне партнерство є найкращою структурою, яка надає адміністративні послуги. Загалом у цій державі існує понад 80 комітетів управління, до складу яких входять громадські діячі та фахові експерти.

Як наслідок розвитку концепції ППП в міжнародному економічному просторі сьогодні розроблена велика кількість варіантів взаємодії між бізнесом і державою, які умовно можна поді-

лити на чотири основні групи: 1) контракти підряду (на управління об'єктом та оренду об'єкта); 2) концесії (обслуговування, експлуатація й передача об'єкта; обслуговування, оренда й передача об'єкта; будівництво, обслуговування, експлуатація й передача об'єкта); 3) нові проекти або «проекти з нульового циклу»; 4) продаж активів (повна або часткова приватизація) [12].

За даними Європейського центру експертиз ППП, можна визначити перелік європейських держав-лідерів у сфері державно-приватного партнерства (рисунок 1).

Республіка Польща після 2014 року наростила темпи розвитку ППП й сьогодні також входить до європейської групи лідерів у сфері ППП. Проте дослідники зауважують, що статистичні дані Мініс-

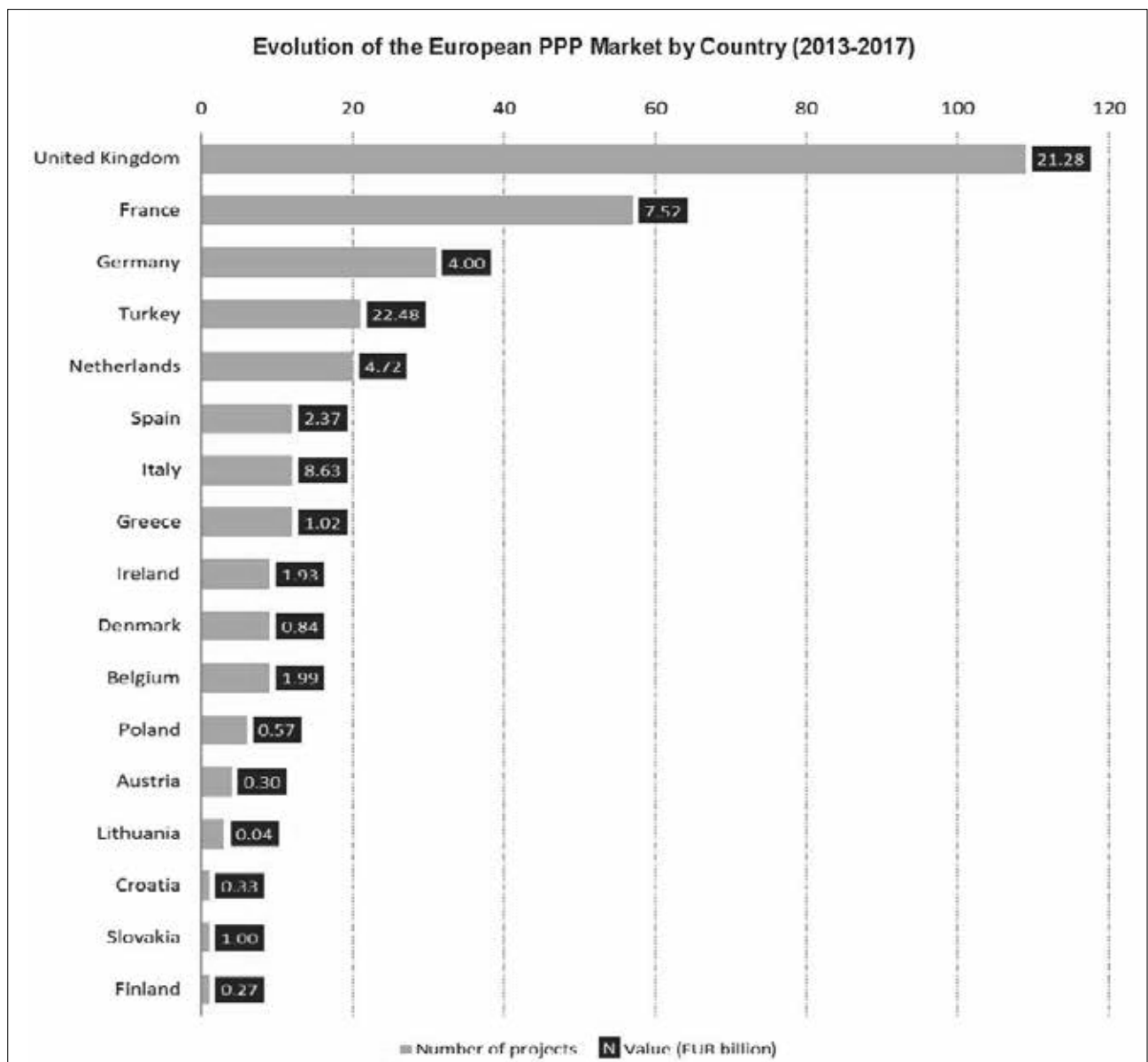

Рис. 1. Обсяг інвестицій у сфері публічно-приватного партнерства в провідних європейських країнах у 2013–2017 роках [14]

терства економіки Польщі значно відрізняються від даних Європейського центру експертиз ДПП (ЕРЕС), що швидше за все зумовлено різницею у визначенні проектів ППП та оцінкою факту їх реалізації. Так, сьогодні в Польщі з 2009 року й до початку 2017 року реалізується 362 проекти ППП.

За даними Міністерства економіки Республіки Польщі та Інституту публічно-приватного партнерства в Республіці Польща, за період від 1 січня 2009 року до 31 грудня 2016 року державні структури спільно оголосили про 470 процедур щодо вибору приватного партнера або концесіонера. Зазначимо, що із цього числа на початок 2015 року лише 82 процедури призвели до укладання договору публічно-приватного партнерства. Фактично тільки кожен п'ятий проект призводить до його успішної реалізації.

Потрібно відзначити, що механізм ППП на території Республіки Польща базується принаймні на трьох законодавчих актах: 1) близько 55%

усіх ППП здійснюється відповідно до Закону «Про концесії на роботи або послуги» від 9 січня 2009 року; 2) 24% – розроблялося відповідно до Закону «Про державно-приватне партнерство» від 19 грудня 2008 року; 3) 21,6% договорів розроблялося відповідно до Закону «Про державні закупівлі» від 29 січня 2004 року. Якщо розглядати польські проекти ППП в розрізі окремих сфер і галузей, то першість тут тримає будівельна галузь (таблиця 1).

Результати аналізу дають підстави визначити, що найвища ефективність реалізації публічно-приватних проектів у Польщі має місце в секторах [13]:

- телекомунікації (понад 60% від ініційованих проектів);
- енергетична ефективність (понад 40% від ініційованих проектів);
- транспортна інфраструктура (понад 40% від ініційованих проектів);

Рис. 2. Кількісний розподіл проектів публічно-приватного партнерства в розрізі регіонів у Республіці Польща [12]

– ревіталізація (понад 40% від ініційованих проєктів);

– поводження з відходами (понад 35% від ініційованих проєктів);

– водопостачання й каналізація (понад 35% від ініційованих проєктів).

Загалом цей розподіл дає логічне пояснення тому аспекту, що у 2014 році на органи місцевого самоврядування припадало 82% проєктів ППП.

Зазначимо, що станом на початок 2018 року база публічно-приватних проєктів Міністерства економіки Республіки Польща нараховує близько 150 діючих проєктів ППП [13].

Нормативно-правове регулювання у сфері ППП спирається на міжнародне право та директиви Європейської комісії. До основних законодавчих норм міжнародного права стосовно ППП сьогодні належать:

– UNIDO Guidelines for Infrastructure Development through Build Operate Transfer (BOT) Projects, 1996;

– OECD Basic Elements of a Law on Concession Agreements, 1999–2000;

– UNCITRAL Legislative Guide on Privately Financed Infrastructure Projects, 2000;

– UNCITRAL Model Legislative Provisions on Privately Financed Infrastructure Projects, 2003.

Дослідниками визнається чинник впливу міжнародного законодавства на розвиток ППП в європейських країнах. Так, основою міжнародного права сьогодні є Керівництво ООН для законодавчих органів щодо проєктів у галузі інфраструктури, що фінансуються з приватних джерел UNCITRAL [13]. Це керівництво є основним джерелом, яке описує міжнародну практику застосування ППП та використовується для розробки основних принципів щодо законодавчої бази ППП.

У свою чергу, прийняття належних та ефективних юридичних рамок є попереднім елементом створення таких умов, які сприяли б приватним інвестиціям у державно-приватні проєкти. Тому державам, у яких такі юридичні рамки вже ство-

рені, важливо забезпечити, щоб законодавство було достатньо гнучким і враховувало необхідність пристосування до прогресу в різних секторах економіки й суспільних відносин.

У цьому аспекті потрібно відзначити, що Законом України «Про державно-приватне партнерство» від 1 липня 2010 року визначено, що державно-приватне партнерство – це співробітництво між державою Україна, Автономною Республікою Крим, територіальними громадами в особі відповідних державних органів та органів місцевого самоврядування (державними партнерами) та юридичними особами, крім державних і комунальних підприємств, або фізичними особами-підприємцями (приватними партнерами), що здійснюється на основі договору в порядку, встановленому цим Законом та іншими законодавчими актами, і відповідає ознакам державно-приватного партнерства, визначеним цим Законом [8].

Отже, в Україні правовими засадами взаємодії державних і приватних інституцій є Конституція України, Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України, Закон України «Про державно-приватне партнерство», інші законодавчі акти України, а також міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Причому законодавством встановлено, що, якщо міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, які передбачені Законом України «Про державно-приватне партнерство», застосовуються правила міжнародного договору.

Зазначимо, що вітчизняне законодавство чітко встановлює, що державно-приватне партнерство застосовується в таких сферах:

– пошук, розвідка родовищ корисних копалин і їх видобування, крім таких, що здійснюються на умовах угод про розподіл продукції;

– виробництво, транспортування й постачання тепла та розподіл і постачання природного газу;

– будівництво й/або експлуатація автострад, доріг, залізниць, злітно-посадкових смуг на

Таблиця 1

Галузева структура проєктів публічно-приватного партнерства в Польщі (за даними Інституту державно-приватного партнерства)

Тип партнерства	Кількість, од	Частка, %
Концесія на будівництво	103	30,1
Концесія на послуги	85	24,9
ППП з державних закупівель	74	21,6
ППП в інших сферах	80	23,4
УСЬОГО	342	100

аеродромах, мостів, шляхових естакад, тунелів і метрополітенів, морських і річкових портів і їх інфраструктури;

- машинобудування;
- збирання, очищення та розподілення води;
- охорона здоров'я;
- туризм, відпочинок, рекреація, культура і спорт;
- забезпечення функціонування зрошувальних та осушувальних систем;
- поводження з відходами, крім збирання й перевезення;
- виробництво, розподілення та постачання електричної енергії;
- управління нерухомістю;
- надання соціальних послуг, управління соціальною установою, закладом;
- виробництво й упровадження енергозберігаючих технологій, будівництво та капітальний ремонт житлових будинків, повністю чи частково зруйнованих унаслідок бойових дій на території проведення антитерористичної операції;
- установа модульних будинків і будівництво тимчасового житла для внутрішньо переміщених осіб;
- надання освітніх послуг і послуг у сфері охорони здоров'я;
- управління пам'ятками архітектури та культурної спадщини.

Крім того, вітчизняне законодавство передбачає, що за рішенням державного партнера державно-приватне партнерство може застосовуватися в інших сферах діяльності, крім видів господарської діяльності, які, відповідно до закону, дозволяється здійснювати виключно державним підприємствам, установам та організаціям [9].

У цьому аспекті доречно порівняти дані Світового банку, згідно з якими найпоширенішими об'єктами державно-приватного партнерства є житлово-комунальна сфера; виробництво і транспортування електроенергії; водопостачання й водовідведення; телекомунікації та інформаційні технології; будівництво й утримання автошляхів; енергозбереження; експлуатація будівель бюджетного сектору економіки (аеропорти, порти, тюрми, школи); охорона здоров'я та лікарні; вантажні й пасажирські перевезення; об'єкти для спорту й відпочинку; підряди у сфері оборони (водночас зазначається, що перелік основних об'єктів у сфері державно-приватного партнерства має тенденцію до зростання) [11].

Отже, можна констатувати, що чинне вітчизняне законодавство дає можливість до досить

широкого спектру застосування механізму ППП. Але реальні результати виявляються надзвичайно скромними, що негативно впливає як на розвиток економіки, так і на розвиток суспільних відносин.

Тільки у 2010 році з прийняттям Закону України «Про державно-приватне партнерство» визначено аспекти державної політики Уряду щодо широкого впровадження ППП в Україні. Водночас потрібно відзначити, що, незважаючи на позитивну статистику щодо наявності сотень проектів ДПП в різних галузях економіки, з дати набуття чинності цим Законом (31 жовтня 2010 року) реально реалізується та знаходиться на різних стадіях підготовки мізерно невелика кількість проектів, що підготовлені прямо з використанням механізмів, запропонованих цим Законом. Однією з причин такого стану називали надмірну зарегульованість процедурних питань, відсутність визначення ознак державно-приватного партнерства, відсутність державної підтримки тощо. Щоправда у 2015 році внесені зміни до цього Закону, якими визначено ознаки державно-приватного партнерства, а саме:

- надання прав управління (користування, експлуатації) об'єктом партнерства або придбання, створення (будівництво, реконструкція, модернізація) об'єкта державно-приватного партнерства з подальшим управлінням (користуванням, експлуатацією) за умови прийняття й виконання приватним партнером інвестиційних зобов'язань відповідно до договору, укладеного в рамках державно-приватного партнерства;
- довготривалість відносин (від 5 до 50 років);
- передача приватному партнеру частини ризиків у процесі здійснення державно-приватного партнерства;
- унесення приватним партнером інвестицій в об'єкти партнерства з джерел, не заборонених законодавством [9].

Крім того, законодавчо вдосконалено механізм державної підтримки. Українські урядовці чесно визнають, що, попри те що Україні розроблено нормативно-правову базу державно-приватного партнерства, реальні темпи його практичного застосування є незадовільними. Найвні проекти здебільшого стосуються здійснення поточних державних закупівель і не містять відчутних інвестиційних складників. Однією з основних причин такого стану справ є брак довіри до держави як ділового партнера через триваючу нестабільність державних фінансів, мінливість законодавства високий рівень корупції, у тому числі на рівні середньої ланки управління, яка є відпо-

відальною за виконання проектів державно-приватного партнерства. Нині відсутні сталі практики партнерства інститутів державного управління та громадянського суспільства в таких сферах, як формування державної політики, її моніторинг, громадський контроль за діяльністю центральних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, установ з бюджетним фінансуванням тощо [7, с. 125–126]. Це потребує більш активного використання інструментарію ППП в ході державотворчих реформ, що відбуваються зараз в Україні. Наявні кроки й навіть план українського уряду є надзвичайно мізерними, адже в стратегічній Національній доповіді «Цілі Сталого Розвитку: Україна» щодо зростання кількості запроваджених проектів ДПП значиться лише 5 одиниць на 2017 рік, 15 – на 2022 рік і 30 – на 2027 рік. І це при тому, що в Україні, наприклад, у 2011 році вже було запроваджено 6 таких проектів, а у 2012 році – 16! Виходить, наш уряд свідомо «знижує планку», замість того щоб орієнтуватися на лідерів (Велика Британія щорічно укладає до 80 нових угод про партнерство, причому в одній тільки сфері охорони здоров'я таких угод діє понад 30 [11, с. 44]).

А між тим досвід країн ЄС свідчить, що саме в ході публічного діалогу, однією з форм якого є державно-приватне партнерство, виникає задоволеність суспільства діяльністю державних і місцевих органів влади, котра, у свою чергу,

формує в громадян довіру до влади, стимулює їх до кращого виконання своїх обов'язків, а це є передумовою забезпечення добробуту в країні загалом [4, с. 52]. Отже, механізм ППП є одним із ключових елементів публічного (соціального) діалогу в дискурсивному просторі державної соціальної політики, що наближує Україну до Європи, сприяє формуванню соціально орієнтованої економіки та соціально відповідального врядування як визначальних елементів розбудови соціальної держави.

Висновки. Підсумовуючи, можна зазначити, що, незважаючи на те що в Україні наявний величезний потенціал щодо здійснення ППП в найбільш капіталомістких галузях економіки, системні недоліки чинного законодавства заважали його широкому використанню. Звідси – позитивний міжнародний досвід, насамперед Польщі та Великої Британії. Різноманітність концептуальних підходів до ППП має бути використана під час вирішення важливих завдань сучасної політики держави, дасть змогу економити бюджетні кошти й налагодити співпрацю держави та бізнесу.

Перспективи подальших досліджень у сфері ППП полягають у необхідності формування синергетичного ефекту в результаті співпраці держави й суб'єкта господарювання, що формує низку переваг для кожної сторони загалом і насамперед кожного громадянина зокрема.

Список літератури:

1. Варнавский В. Концессии в транспортной инфраструктуре: теория, практика, перспективы. Москва: ИМЭМО РАН, 2002. 189 с.
2. Державно-приватне партнерство як механізм реалізації нової регіональної політики: можливості застосування та практичні аспекти підготовки і впровадження інвестиційних проектів / Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. Київ, 2017. 106 с.
3. Дутко Н. Європейський досвід державно-приватного партнерства. URL: <http://academy.gov.ua/ej/ej11/txts/10dngdpp.pdf>.
4. Крутій О.М., Радченко О.В. Публічний діалог в системі політичної культури демократичного суспільства: монографія. Харків: Вид-во АДНДУ, 2015. 320 с.
5. Лазар Ю. Інвестиційний механізм розвитку соціальної відповідальності на засадах державно-приватного партнерства. Соціально-економічні проблеми і держави. 2013. Вип. 2 (9). URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2013/13lyvdpp.pdf>.
6. Милль Дж.С. Основы политической экономии III. Москва: Прогресс, 1981. 448 с.
7. Національна доповідь «Цілі Сталого Розвитку: Україна» / Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. Київ, 2017. 176 с.
8. Про внесення змін до деяких законів України щодо усунення регуляторних бар'єрів для розвитку державно-приватного партнерства та стимулювання інвестицій в Україні: Закон України від 24.11.2015 № 817-VIII. Офіційний вісник України. 2016. № 16. Ст. 612.
9. Про державно-приватне партнерство: Закон України від 01.07.2010 № 2404-VI. Офіційний вісник України. 2010. № 58. Ст. 1988.
10. Про схвалення Концепції розвитку державно-приватного партнерства в Україні на 2013–2018 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.08.2013 № 739. Офіційний вісник України. 2013. № 76. Ст. 2831.

11. Щодо розвитку державно-приватного партнерства як механізму активізації інвестиційної діяльності в Україні: аналітична записка / Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/816>.
12. Bartosz Korbus, Dawid Zalewski. Analiza rynku ppp za okres od 2009 do 31 grudnia 2016. URL: http://www.ppp.gov.pl/Aktualnosci/Documents /Analiza_ryнку_PPP_31_12_2016.pdf.
13. Bazy projektów PPP. URL: http://www.ppp.gov.pl/baza/Strony /baza_projektow_ppp.aspx/.
14. Review of the European PPP Market in 2017: European PPP Expertise Centre (EPEC). European Investment Bank, 2018. 16 p.
15. Yescombe E.R. Public-Private Partnerships: Principles of Policy and Finance. London, 2007. 368 p.

**ЕВРОПЕЙСКИЙ ОПЫТ ПУБЛИЧНО-ЧАСТНОГО ПАРТНЕРСТВА:
CASE STUDY ИССЛЕДОВАНИЕ ПЕРЕДОВЫХ ПРАКТИК ДЛЯ УКРАИНЫ**

В статье рассматриваются проблемы формирования и реализации механизмов публично-частного партнерства в европейской практике государственного управления. На примере некоторых европейских стран обосновываются пути усовершенствования институциональных принципов содействия их осуществлению в Украине и определяются основы модернизации концептуальных подходов к решению проблемы усовершенствования публично-частного партнерства как европейской концепции успешной и эффективной модели государственного управления. Утверждается, что механизм публично-частного партнерства является одним из ключевых элементов социального диалога между государством и обществом, эффективной государственной социальной политики, ведущей Украину в Европу, способствует формированию социально-ориентированной экономики и социально ответственного управления.

Ключевые слова: государственно частное партнерство, публичное управление.

**THE EUROPEAN EXPERIENCE OF PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP:
A CASE STUDY OF BEST PRACTICES IN UKRAINE**

This article discusses the problems of forming and realization of public-private partnership mechanisms in the European practice of the Government, as well as by the example of some European countries justified ways of improvement institutional principles to facilitate their implementation in Ukraine and defines the basis of modernization of conceptual approaches to improve public-private partnership as a European concept of successful and efficient models public administration. Argues that the mechanism of public-private partnership is one of the key elements of social dialogue between the State and society, effective public social policies, leading Ukraine in Europe, contributes to a socially oriented economy and socially responsible management.

Key words: public private partnership, public administration.